

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
кафедра музикознавства та хорового мистецтва**

Медведик Юрій Євгенович

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ДИСЦИПЛІНИ
«МУЗИЧНЕ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА АРХІВІСТИКА»**

**(СПЕЦІАЛЬНОСТІ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО
ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ ВИЩОЇ
ОСВІТИ)**

Львів: ЛНУ, 2020

УДК
ББК
П

Рекомендовано до друку науково-методичною Радою факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № ____ від ____ 2020 р.)

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Музичне джерелознавство та архівістика» із спеціальності 025 Музичне мистецтво (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти) має на меті зорієнтувати аспіранта у навчальному процесі щодо змісту та підготовки дисципліни «Музичне джерелознавство та архівістика».

Медведик Ю. Є.

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Музичне джерелознавство та архівістика» із спеціальності 025 Музичне мистецтво третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти: Львів, 2020. 30 с.

Рецензенти:

Сиротинська Н. І. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач музичної медієвістики та україністи Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка

Салдан Світлана Олександрівна – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри музикознавства та хорового мистецтва Львівського національного університету імені Івана Франка

ЗМІСТ

1. Програма навчальної дисципліни	4
2. Лекційний курс	13
3. Плани та методичні рекомендації до семінарських занять	22
4. Питання до поточного контролю	25
5. Завдання для екзамену	26
6. Рекомендована література	29

Львівський національний університет імені Івана Франка

Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
Факультету культури і мистецтв
доц. **Крохмальний Р. О.**

“ ” _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ МУЗИЧНОГО ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА
АРХІВІСТИКИ**

(шифр і назва навчальної дисципліни
напряму підготовки **02 Культура і мистецтво**
(шифр і назва напряму підготовки)
для спеціальності **025 Музичне мистецтво**
(шифр і назва спеціальності (тей)
факультету **культури і мистецтв**
(назва інституту, факультету, відділення)

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів ECTS	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит (год.)	у тому числі		Самостійна робота (год.)	Контрольні (моделює)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
						і Лекції	і Практичн				
а Денн	1	2	4	12	3	16	16	8	-	2	
м				0	2			8			

Львів 2020

Основи музичного джерелознавства та архівістики. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за спеціальністю 02 Культура і мистецтво. 025 Музичне мистецтво. Львів, 2020. 13 с.

Розробник: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади). **Медведик Ю. Є.**, доктор мистецтвознавства, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства

Протокол № 18 від. “ 25 ” червня 2020 р.

Завідувач кафедрою (циклової, предметної комісії) музикознавства та хорового мистецтва

(Медведик Ю.Є.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“ _____ ” 2020 р.

Схвалено Вченою радою факультету культури і мистецтв

Протокол №   від. “   ” _____ **2020** р.

“ _____ ” _____ 20   р. Голова _____ (Крохмальний Р. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

У комплексі навчальних дисциплін підготовки фахівців ОКР „Магістр” опануванням курсом «**Основи музичного джерелознавства та архівістики**» необхідне з огляду на важливість цієї допоміжної музично-історичної дисципліни, яка покликана забезпечити всебічний комплексний джерелознавчий аналіз музично-історичного процесу. Надбання музичної культури неможливо вивчати без пошуку та всебічного наукового аналізу збережених давніх пам'яток, як рукописних, так і друкованих. Проведення таких наукових студій без попереднього ознайомлення з усім комплексом спеціальних історичних дисциплін (археографія, кодикологія, палеографія, в тому числі музична текстологія, філігранологія та інші) буде малоефективним. З огляду на це, дуже важливо, щоб майбутній дослідник був якомога краще обізнаний з методикою музичного джерелознавства, а також отримав необхідний досвід практичної роботи в архівних інституціях (архіви, бібліотеки, музеї, приватні колекції).

Курс «**Основи музичного джерелознавства та архівістики**» вимагає постійного поповнення лекційного матеріалу новими результатами музикознавчих досліджень як українських, так і зарубіжних вчених. Фактично щорічно до наукового обігу вводиться чимало важливої інформації та аналітичних праць з історії української музики.

Основна форма роботи над курсом — лекційні та практичні заняття. Виклад курсу і контроль досягнутих успіхів студентів здійснюється із застосуванням модульно-рейтингової системи: Програма охоплює один модуль. Особливу увагу слід приділяти наочному забезпеченню викладання предмету: мікрофільми, фотографії та ксерокопії рукописів та стародруків, ознайомлення з музейними музикалями тощо.

Практичних заняття необхідно проводити таким чином, щоб у студентів вироблялися культура логічного, науково-обґрунтованого викладу теоретичного матеріалу. При виконанні практичних робіт необхідно вимагати, щоб студенти вміли реалізовувати набутий теоретичні знання під час проведення джерелознавчого дослідження.

Модульна атестація охоплює теоретичні питання програми, вміння студентів аналізувати мистецькі явища, а також їх успіхи досягнуті на семінарських заняттях.

Предметом навчальної дисципліни є історія музичної культури, принципи та методи кодифікації музичних джерел, їх атрибутування та введення до наукового обігу.

Мета навчальної дисципліни: поглиблення теоретичних та практичних знань щодо системного музично-джерелознавчого опрацювання музичної культури.

Основними завданнями курсу є:

а) оволодіння методикою джерелознавчого дослідження;

б) розширення і систематизація наявних музично-джерелознавчих знань, піднесення їх до наукового рівня;

в) вироблення практичних навичок самостійної роботи студента в архівних інституціях;

г) засвоєння методик різноманітних музично-джерелознавчих дисциплін (археографія, палеографія, текстологія, філігранологія та ін.)

д) навчити студента використовувати напрацьовані архівні матеріали у науковій праці.

е) ознайомлення з джерельною базою, історіографією, методологією музично-історичної науки, новими концепціями і підходами до висвітлення існуючих проблем;

є) вироблення вміння (здатності) на основі музично-історичних джерел робити аналіз сучасних явищ музичної культури, давати їм фахову оцінку.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

Знати:

- методику комплексного дослідження музичного-історичного процесу;
- засадничі принципи сучасного музичного джерелознавства;
- основні теоретичні постулати допоміжних джерелознавчих дисциплін, зокрема музичної архівістики, текстології, палеографії;
- специфіку формування сучасної музичної бібліографії та бази даних дослідження;

Вміти:

- теоретично обґрунтовувати основні положення сучасного музично-джерелознавчого дослідження;
- вміти сформулювати проблему, що потребує наукового пошуку та опрацювання;
- визначати мету і завдання музично-джерелознавчого дослідження щодо рукописної або друкованої нотографічної пам'ятки, писемної або едиційної традиції, епістолярного або мемуарного джерела, джерельно-бібліографічної проблематики;
- будувати одну або декілька робочих гіпотез археографічного пошуку;
- використовувати набуті знання, що необхідні для системного опрацювання наукового джерела;
- відбирати головні чинники, визначаючи концепцію музично-джерелознавчого дослідження;
- робити археографічний опис нотографічного документу;
- робити текстологічний аналіз нотних текстів;
- робити кодикологічний опис нотографічного документу;
- робити палеографічний опис нотографічного документу;
- робити філігранологічний аналіз паперу на якому зафіксовано нотний або наративний текст;

Програма передбачає такі види контролю як поточне та підсумкове оцінювання. При укладанні курсу до уваги взято наукові здобутки українських та зарубіжних дослідників-археографів та джерелознавців.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Методологія та методика джерелознавчих досліджень. Археографія як допоміжна історична дисципліна

Археографія, кодикологія, палеографія та текстологія як основи джерелознавчого дослідження. Музичне джерелознавство як спеціальна історична допоміжна дисципліна: археографія, палеографія, кодикологія, текстологія, філігранологія, сфрагістика, бібліографія.

Загальні відомості про основні джерела та їх типи. Система їх зберігання і шляхи пошуку. Методики їх опрацювання. Типи історичних джерел: від архівних документів до біо-бібліографічної художньої літератури. Історичний підхід до класифікації матеріалів.

Археографія — допоміжна історична джерелознавча дисципліна, що займається описом та публікацією письмових документів, опрацьовує методи публікації та готування пам'яток до видання. Історія розвитку української археографії. Київська Археографічна комісія. Внесок Наукового товариства ім. Шевченка в розвиток археографічної науки. «Український музичний архів» — перше джерелознавчо-археографічного типу видання в Україні.

Специфіка археографічної роботи над музичними пам'ятками. Методи атрибутування нотованих рукописних матеріалів та стародруків. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади археографії у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Тема 2. Кодикологія та палеографія

Кодикологія (кодикографія) — галузь науково-практичної діяльності зі створення узагальнюючих (універсальних) систем (каталоги, покажчики, довідники тощо) обліково-охоронного та науково-інформаційного описів рукописних книг.

Рукописна кодикографія як синкретичне культурологічне джерело складання пошукових та аналітичних описів. Кодикологія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису

Специфіка кодикологічної праці над музичними рукописами. Методи атрибутування нотованих рукописних матеріалів. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади кодикології у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Палеографія — наука про історію письма (закономірності функціонування нотного письма, особливостей нотації різних століть, система скорочень), орнаментування словесних текстів (ініціали, заставки, мініатюри тощо). Музична палеографія як дисципліна, що покликана розшифровувати різні системи музичних записів і їх переведення і сучасну лінійну нотацію.

Значення палеографічних праць Х. Рімана, Е. Веллеша, Г. Тільярда, К. Хйога, Н. Успенського, С. Смоленського, В. Металова, І. Гарднера, Е. Кошмідера, М. Веліміровича та ін. для сучасної музичної палеографії. Внесок українських музикознавців у розвиток

музичної палеографії (Н. Герасимова-Персидська, Л. Корній, О. Шевчук, О. Цалай-Якименко, Ю. Ясиновський та ін.).

Тема 3. Текстологія та текстологічне опрацювання документів

Текстологія — одна із найважливіших допоміжних історичних дисциплін, що покликана ідентифікувати той чи інший історичний документ як з погляду історії його тексту, часових нашарувань та змін.

Музична текстологія використовує методи вивчення історії текстів, які склалися в історико-філологічній текстології і джерелознавстві. Два основні напрямки музичної текстології: а) підготовка різних типів текстів (нотні, епістолярні тощо) до видання, тобто едиційна проблематика (розробка типів і структури текстів, розміщення в них творів, датування, атрибутування, встановлення основного тексту, коментарі, нотографічне та орфографічне оформлення); б) вивчення історії текст (типологія рукопису, його розшифрування і транскрипція, вивчення творчого процесу).

Тема 4. Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії

Органологія – наука про походження та історію різноманітних музичних інструментів народів світу. Загальні засадничі принципи функціонування органології як галузі музикознавства та етномузикознавства.

Етноогранологія. Внесок у її вивчення Гната Хоткевича, сучасних дослідників (М. Хай, І. Мацієвський, І. Зіньків та ін.).

Архівні органологічні артефакти та документальні матеріали. *Імагологія* – спеціальний розділ культурології, зокрема наука про ікони (образи).

Тема 5. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури

Спогади видатних українських композиторів, вокалістів, інструменталістів, композиторів, диригентів, діячів музичної культури.

Особисті архівні фонди митців. Щоденники та листи – основний матеріал для дослідження біографії композитора, діяча культури, виконавця. Їх значення в ідентифікації часу створення творів, проведених концертів, урочистостей тощо. Важливість щоденників та листів як документів, що відображають внутрішній світ митців, їх оцінки музично-культурного процесу, громадянську позицію тощо.

Загальна характеристика епістолярної спадщини відомих діячів української та зарубіжної музичної культури, зокрема виконавців, музикознавців, музичних критиків. Вибрані мемуари, спогади, зокрема М. Лисенка, Ст. Людкевича, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького, М. Вериківського, В. Косенка, Б. Гмирі, А. Солов'яненка, В. Тольби та ін.

Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання

Загальні відомості про найважливіші архівні інституції України та зарубіжжя (архіви, бібліотеки, музеї). Приватні архівні колекції. Специфіка праці науковця у архівних закладах. Наукова організація джерельного пошуку. Створення інформаційно-довідкової бази даних того чи іншого дослідження. Проблеми видавничої праці над публікованими джерелами. Наративні джерела (мемуари, переписка, описи тощо). Періодичний друк (газети, журнали). Довідкові видання та зведені каталоги рукописів й стародруків.

Архів графа Кирила Розумовського –перша українська нотозбірнях XVIII ст. Архіви українських композиторів. Квартири-музеї Києва та міст України. Архіви українських композиторів та діячів музичної культури у навчальних закладах Києва, Львова, Одеси, Харкова, інших міст. Діаспорні музикалії.

Тема 7. Музикалії у масмедіях

Становлення музикознавчої журналістики у європейських країнах та на ін. континентах. Завдання музикознавчої журналістики, музичної публіцистики та музичної критики. Становлення та розвиток української музикознавчої журналістики. Сучасний стан музичної журналістики в Україні та світі. Музикознавчі часописи в архівах, бібліотеках, музеях, масмедійному просторі.

Музикалії на сторінках суспільно-політичних та релігійно-дидактичних видань. Перші українсько-радянські музикознавчі видання, що виходили у Харкові та Києві. Культурологічна преса. Видання Західної України. Журнал «Українська музика». Видання галицьких «Боянів». Видання Дрогобицького «Бояна».

Газета «Культура і життя». Часопис «Українська культура». Щорічник «Українське музикознавство».

Часопис «Народна творчість та етнографія» — єдине комплексне видання в Україні, що поєднує в собі проблематику словесного та музичного фольклору, етнографії, народознавства, критики та бібліографії щодо праць на зазначену тематику.

Тема 8. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні (2 год.)

Каталоги та музично-джерелознавчі праці українських дослідників. Створення бази даних українських рукописних та стародрукованих пам'яток, їх публікації та розміщення на інтернетсторінках. Запровадження спецкурсів «Музична текстологія», «Музична палеографія», «Музичне джерелознавство» у вищих навчальних закладах освіти. Монографічні та дисертаційні дослідження з питань музичного джерелознавства 90-х рр.. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.

3. Теми семінарських та практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин 16
1	Методологічні засади українського музичного джерелознавства. Археографічні студії.	2
2	Специфіка кодиколого-палеографічного наукового опрацювання джерел	2
3	Музично-текстологічні дослідження, їх значення в опрацюванні документів, нотографія,	2
4	Мемуаристика, архівні музикалії, їх значення у музично-джерелознавчих дослідженнях	2
5	Становлення та розвиток української та європейської едиційної нотногографічної традиції	2
6	Періодичні видання з питань музичної культури, фольклористики та музичної педагогіки.	2
7	Розвиток сучасного джерелознавства в Україні	2
8	Становлення та розвиток української та європейської едиційної нотногографічної традиції	2

4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА:

(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Зміст завдання	Кількість годин
Т 1	Методологія та методика музично-джерелознавчих досліджень. Етапи становлення музичного джерелознавства с	1. Опрацювання наукової музично-джерелознавчої літератури з питань методики та методології досліджень. 2. Особливості сучасного етапу музично-джерелознавчих студій. 3. Аналіз нотографічних джерел.	6
Т 2.	Кодикологія та палеографія.	1. Кодиколого-джерелознавче опрацювання рукописних та друкованих джерел, їх специфіка.	10
Т 3.	Текстологія та текстологічне опрацювання документів.	1. Аналіз наукового джерела згідно поданої бібліографії. 2. Суть та види конспектування	12
Т 4.	Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії.	Опрацювання наукових статей, присвячених аналізу музично-інструментального виконавського мистецтва.	10

5	Т. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури.	Опрацювання каталогів, інтернетсторінок, нарративних праць про діяльність кабінетів-музеїв відомих діячів української музичної культури, наповненість їх епістолярно-мемуарними матеріалами.	12
6	Т. Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання.	1. Музикалії архівних інституцій Львова та України. 2. Ознайомлення з каталогами архівних інституцій Європи, насамперед Центрально-Східної Європи	12
7.	Т Музикалії у масмедіях.	Українська музична періодика кінця ХІХ – початку ХХІ ст. Друковані та інтернет видання.	10
8	Т. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні. ⁸	1. Ознайомлення з текстами кандидатських, докторських авторефератів, тематика, яких присвячена музичному джерелознавству. 2. Комп'ютеризація бази даних музично-джерелознавчих студій. Методи проф. Ю. Ясіновського.	16
Разом			88

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ: стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, наочні методи, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький.

6. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ: поточне та підсумкове оцінювання, залік.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкового контролю знань.

Завданнями поточного модульного контролю знань є перевірка та оцінка систематичності та активності роботи студента на аудиторних заняттях; виконання завдань, поданих для самостійного опрацювання; вміння усно чи письмово подавати матеріал у вигляді відповідей на запитання, повідомлень, доповідей, рефератів.

Завданнями підсумкового контролю (залік) знань студентів є перевірка та оцінка розуміння програмного матеріалу в цілому, їх уміння сформулювати ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни, розуміння дисципліни як системи знань.

Підсумковий контроль – залік

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспекти лекцій, методичні розробки, архівні та бібліотечні каталоги, альбоми філіграней, палеографічні довідники та таблиці нотної графіки, різноманітних типів скоропису, друкованих шрифтів, фотокопії рукописних та стародрукованих видань, рідкісні друковані видання XVIII – XIX ст., нотні збірники, тексти архівних документів, збережені у цифровому форматі, CD, DVD, нормативні документи, комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

8. ОСНОВНА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА:

Антонович В. Курс лекцій з джерелознавства // Історія України в університетських лекціях. Київ, 1995. Вип. 1.

Архівознавство. Підручник. Київ, 1998.

Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук. Київ, 2006. 20 с.

Вайдман П. Вопросы текстологии в музыковедении // Методологические вопросы музыковедения. Москва, 1987.

Історичне джерелознавство. Підручник. Київ, 2002.

Калакура Я. Класифікація історичних джерел Історичне джерелознавство. К. 2002.

Калакура Я. Класифікація та ідентифікація джерел з українознавства // Українознавство в системі освіти. Київ, 1996.

Корольов Б. Методика пошуку, опрацювання і використання історичного джерела // Історичне джерелознавство. К. 2002.

Корній Л. Деякі теоретичні питання музично-історичного джерелознавства // Українське музикознавство. Науково-методичний збірник. 2006. Вип. 35. С. 5 – 14.

Клименко Е. Основні принципи опису музичної знаменної рукописної книги кириличного письма XII – початку XX ст. (за матеріалами Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського) // Рукописна та книжкова спадщина України. Київ, 2005. Вип. 10. С. 290–301.

Лукашевич О., Манжула К. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навчальний посібник. Кіровоград, 1998.

Мацюк О. Філіграні архівних документів України. XVIII - XX ст. Київ, 1993.

Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток // Теорія і практика педагогічного процесу. Збірник наукових праць. Харків, 2000. С. 196-205.

Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень XVII–XVIII століть // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць. Вип. 9. Київ, 2009. С. 139 - 142.

Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Вип. XXVI. Київ, 2011. С. 337–344.

Павленко С. До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. Київ, 2001. Вип. 54.

Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. – Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. К., 1999. С. 104-110.

Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. С.132-135.

Рукописна та книжкова спадщина України / Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. Київ, 1994. Вип. 3.

Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В.І.Вернадського Національної Бібліотеки АН України. // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. С.132-135.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

Войцехівська І. Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип. 3. Джерелознавчі дисципліни. Київ, 2001. С. 255-270.

Дубровіна Л., Гальченко О. Кодикологія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису. Київ, 1992.

Івченко Л. В. Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя. Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004.

Історична наука: термінологічний та понятійний довідник. Київ, 2002.

Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні. Київ, 1994. С.66-69.

Мацюк О. Філіграні архівних документів України. XVIII - XX ст. Київ, 1993.

Медведик Ю. Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець XVI-XVII ст.) // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. Київ, 2002. С. 225-234.

Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16-18 століть. Каталог і кодиколого-палеографічне дослідження. Львів, 1996.

Інтернет-джерела:

<https://www.twirpx.com/file/873099/>

ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС (СТИСЛИЙ ВИКЛАД)

Тема 1. Вступ. Методологія та методика джерелознавчих досліджень. Археографія як допоміжна історична дисципліна

1. Музичне джерелознавство – спеціальна історична допоміжна дисципліна.
2. Методологічні засади джерелознавчої науки.
3. Археографічна праця. Джерелознавче опрацювання матеріалів. Впровадження результатів дослідження у наукових дослідженнях.
4. Археографічний опис документів.
5. Внесок сучасний українських археографів у розвиток науки.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Павленко С.* До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С. Павленко // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. – Київ, 2001. – Вип. 54.
3. *Войцехівська І.* Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми / І. Войцехівська // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип.. 3. Джерелознавчі дисципліни. – Київ, 2001. – С. 255-270.

Інформаційний блок:

Археографія, кодикологія, палеографія та текстологія як основи джерелознавчого дослідження. Музичне джерелознавство як спеціальна історична допоміжна дисципліна: археографія, палеографія, кодикологія, текстологія, філігранологія, сфрагістика, бібліографія.

Загальні відомості про основні джерела та їх типи. Система їх зберігання і шляхи пошуку. Методики їх опрацювання. Типи історичних джерел: від архівних документів до біо-бібліографічної художньої літератури. Історичний підхід до класифікації матеріалів.

Археографія — допоміжна історична джерелознавча дисципліна, що займається описом та публікацією письмових документів, опрацьовує методи публікації та готування пам'яток до видання. Історія розвитку української археографії. Київська Археографічна комісія.

Внесок Наукового товариства ім. Шевченка в розвиток археографічної науки. «Український музичний архів» — перше джерелознавчо-археографічного типу видання в Україні.

Специфіка археографічної роботи над музичними пам'ятками. Методи атрибутування нотованих рукописних матеріалів та стародруків. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади археографії у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Тема 2. Кодикологія та палеографія.

1. Основні засади кодикології як наукової допоміжної історичної дисципліни.

2. Що таке музична кодикологія?
3. Методологічні засади сучасної кодикології.
4. Кодикологія тексту.
5. Кодикологія і кодикографія.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Павленко С.* До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С. Павленко // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. – Київ, 2001. – Вип. 54.
3. *Медведик Ю.* Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець XVI-XVII ст.) / Ю. Медведик // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. – Київ, 2002. - С. 225-234.
4. *Медведик Ю.* Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець XVI-XVII ст.) / Ю. Медведик // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. – Київ, 2002. - С. 225-234.

Інформаційний блок:

Кодикологія (кодикографія) — галузь науково-практичної діяльності зі створення узагальнюючих (універсальних) систем (каталоги, покажчики, довідники тощо) обліково-охоронного та науково-інформаційного описів рукописних книг.

Рукописна кодикографія як синкретичне культурологічне джерело складання пошукових та аналітичних описів. Кодикологія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису

Специфіка кодикологічної праці над музичними рукописами. Методи атрибутування нотованих рукописних матеріалів. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади кодикології у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Палеографія — наука про історію письма (закономірності функціонування нотного письма, особливостей нотації різних століть, система скорочень), орнаментування словесних текстів (ініціали, заставки, мініатюри тощо).

Музична палеографія як дисципліна, що покликана розшифровувати різні системи музичних записів і їх переведення і сучасну лінійну нотацію.

Значення палеографічних праць Х. Рімана, Е. Веллеша, Г. Тільярда, К. Хйога, Н. Успенського, С. Смоленського, В. Металова, І. Гарднера, Е. Кошмідера, М. Веліміровича та ін. для сучасної музичної палеографії. Внесок українських музикознавців у розвиток музичної палеографії (Н. Герасимова-Персидська, Л. Корній, О. Шевчук, О. Цалай-Якименко, Ю. Ясиновський та ін.).

Специфіка палеографічної праці над музичними рукописами. Методи атрибування нотованих рукописних матеріалів. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади палеографії у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Тема 3. Текстологія та текстологічне опрацювання документів

1. Текстологія – одна з найважливіших музично-джерелознавчих дисциплін.
2. Становлення та розвиток текстології як наукової дисципліни джерелознавчого циклу.
3. Основні засади сучасної музичної текстології
4. Методологія та методи текстології сьогодні.
5. Практичне застосування текстологічних методик.
6. Текстологія музичного тексту.
7. Текстологія та компаративістика

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Вайдман П.* Вопросы текстологии в музыковедении / П. Вайдман // *Методологические вопросы музыковедения.* – Москва, 1987.
3. *Медведик Ю.* Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) / Ю .Медведик // *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури.* – Вип. XXVI. – Київ, 2011. – С. 337–344.
4. *Івченко Л. В.* Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя / Л. Івченко. – Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004.

Інформаційний блок:

Текстологія — одна із найважливіших допоміжних історичних дисциплін, що покликана ідентифікувати той чи інший історичний документ як з погляду історії його тексту, часових нашарувань та змін.

Музична текстологія використовує методи вивчення історії текстів, які склалися в історико-філологічній текстології і джерелознавстві. Два основні напрямки музичної текстології: а) підготовка різних типів текстів (нотні, епістолярні тощо) до видання, тобто едичійна проблематика (розробка типів і структури текстів, розміщення в них творів, датування, атрибування, встановлення основного тексту, коментарі, нотографічне та орфографічне оформлення); б) вивчення історії текст (типологія рукопису, його розшифрування і транскрипція, вивчення творчого процесу).

Специфіка текстологічної праці над музичними рукописами та друками. Методи атрибування нотованих рукописних та друканих матеріалів. Теоретико-методологічні основи та науково-практичні засади музичної текстології у проблематиці сучасного українського музикознавства.

Тема 4. Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії. Філігранологія.

1. Сучасні напрямки історично-інформованого музикознавства.
2. Автентичність виконання музичних творів.
3. Стан розвитку музичної науки про історію та специфіку музичних інструментів (органологія).
4. Імагологія – наука про візуальні зображення.
5. Філігранологічні дослідження – важлива складова атрибуції документальних джерел.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) / Ю .Медведик // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – Вип. XXVI. – Київ, 2011. – С. 337–344.
3. Мацюк О. Філіграні архівних документів України XVIII - XX ст. / Орест Мацюк. – Київ: Наукова думка, 1993.

Інформаційний блок:

Органологія – наука про походження та історію різноманітних музичних інструментів народів світу. Загальні засадничі принципи функціонування органології як галузі музикознавства та етномузикознавства. Етноорганологія. Внесок у її вивчення Гната Хоткевича, сучасних дослідників (М. Хай, І. Мацієвський, І. Зіньків та ін.). Архівні органологічні артефакти та документальні матеріали.

Імагологія – спеціальний розділ культурології, зокрема наука про ікони (образи). Зображення музикантів та хористів-вокалістів на іконах українських художників різних історико-культурних періодів (праці Л. Скора, І. Кузьмінського та ін.). Архівні імагологічні артефакти та документальні матеріали.

Загальний огляд наукової літератури щодо питань імагології та органології.

Філігранологія, наука про водяні знаки, які використовувалися при виготовленні паперу від давніх століть аж до поч. XX ст. Значимість філігранологічних каталогів для атрибуції рукописних та друкованих джерел. Каталоги філігранів. Відомі українські дослідники-філігранологи.

Тема 5. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури

1. Мемуаристика – важлива складова музично-історичних досліджень.
2. Розвиток досліджень української мемуаристики упродовж XX ст.
3. Мемуарні публікації відомих діячів української музичної культури (композиторів, виконавців, дослідників)

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. Рукописна та книжкова спадщина України / Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Київ, 1994. – Вип. 3.

Інформаційний блок:

Спогади видатних українських композиторів, вокалістів, інструменталістів, композиторів, диригентів, діячів музичної культури.

Особисті архівні фонди митців. Щоденники та листи – основний матеріал для дослідження біографії композитора, діяча культури, виконавця. Їх значення в ідентифікації часу створення творів, проведених концертів, урочистостей тощо. Важливість щоденників та листів як документів, що відображають внутрішній світ митців, їх оцінки музично-культурного процесу, громадянську позицію тощо.

Загальна характеристика епістолярної спадщини відомих діячів української та зарубіжної музичної культури, зокрема виконавців, музикознавців, музичних критиків. Вибрані мемуари, спогади, зокрема М. Лисенка, Ст. Людкевича, Б. Лятошинського, Л. Ревуцького, М. Вериківського, В. Косенка, Б. Гмирі, А. Солов'яненко, В. Тольби та ін.

Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання.

1. Архівні музичні колекції бібліотек України.
2. Архівні музичні колекції бібліотек України
3. Архівні колекції музеїв України.
4. Специфіка опрацювання приватних нотномузичних та епістолярних колекцій.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні / Н. Каліберда. – Київ, 1994. – С.66-69.
3. Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І .Вернадського Національної Бібліотеки АН України / В. Шульгіна, О. Яковлев // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. - С.132-135.

Інформаційний блок:

Загальні відомості про найважливіші архівні інституції України та зарубіжжя (архіви, бібліотеки, музеї). Приватні архівні колекції. Специфіка праці науковця у архівних закладах. Наукова організація джерельного пошуку. Створення інформаційно-довідкової бази даних того чи іншого дослідження. Проблеми видавничої праці над публікованими джерелами. Наративні джерела (мемуари, переписка, описи тощо). Періодичний друк (газети, журнали). Довідкові видання та зведені каталоги рукописів й стародруків.

Архів графа Кирила Розумовського – перша українська нотозбірня XVIII ст. Архіви українських композиторів. Квартири-музеї Києва та міст України. Архіви українських композиторів та діячів музичної культури у навчальних закладах Києва, Львова, Одеси, Харкова, інших міст. Діаспорні музикалії.

Тема 7. Музикалії у масмедіях

1. Перші музичні часописи в Європі та Україні.
2. Музична періодика в Україні поч XX – поч XXI ст: етапи розвитку. Принципи каталогізації.
3. Електронні засоби поширення музикознавчої та музично-культурологічної інформації
4. Нотні видання, каталогізація, бібліографічна база.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства /М. Ржевська // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. – Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. – К., 1999. – С. 104-110.
3. Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень // Бібліотека у розвитку історичної науки / М. Романюк. – Київ: Наукова думка, 1990. - С.132-135.
4. Рукописна та книжкова спадщина України / Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. – Київ, 1994. – Вип. 3.
5. Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук / О. Вакульчик. – Київ, 2006. – 20 с.

Інформаційний блок:

Становлення музикознавчої журналістики у європейських країнах та на ін. континентах. Завдання музикознавчої журналістики, музичної публіцистики та музичної критики. Становлення та розвиток української музикознавчої журналістики.

Перші музикознавчі спеціалізовані часописи. Музикалії на сторінках культурологічних та ін. видань.

Сучасний стан музичної журналістики в Україні та світі. Музикознавчі часописи в архівах, бібліотеках, музеях, масмедійному просторі.

Електронні музикознавчі часописи та джерела. Електронні бази даних музикознавчих джерел (нотні тексти, архівні матеріали).

Тема 8. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні.

1. Музичне джерелознавство як важлива складова сучасної української історико-музикознавчої науки.
2. Київська та львівська музикознавчі школи: здобутки та перспективи розвитку.
3. Сучасні українську музикознавчі школи та їх здобутки. Відомі українські музикознавці-джерелознавці.
4. Українська музично-джерелознавча наука в контексті загальноєвропейських музично-джерелознавчих тенденцій розвитку.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.

2. *Павленко С.* До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С. Павленко // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. – Київ, 2001. – Вип. 54.

3. *Шульгіна В., Яковлев О.* Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І. Вернадського Національної Бібліотеки АН України / В. Шульгіна, О. Яковлев // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. - С.132-135.

Інформаційний блок:

Каталоги та музично-джерелознавчі праці українських дослідників.

Створення бази даних українських рукописних та стародрукованих пам'яток, їх публікації та розміщення на інтернетсторінках.

Запровадження спецкурсів «Музична текстологія», «Музична палеографія», «Музичне джерелознавство» у вищих навчальних закладах освіти.

Монографічні та дисертаційні дослідження з питань музичного джерелознавства 90-х рр. ХХ ст. – поч. ХХІ ст.

Сучасний стан музичного джерелознавства, архівістики та текстології в українській та європейській музичній культурі. Провідні українські музикологи-джерелознавці. Київська та львівська музично-джерелознавчі школи.

ПЛАНИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Археографія як допоміжна історична дисципліна

1. Методологічні засади джерелознавчої науки.
2. Джерелознавче опрацювання матеріалів. Впровадження результатів дослідження у наукових дослідженнях.
3. Археографічний опис документів.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Войцехівська І.* Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми / І. Войцехівська // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип.. 3. Джерелознавчі дисципліни. – Київ, 2001. – С. 255-270.

Тема 2. Кодикологія та палеографія

1. Кодикології – наукової допоміжної історичної дисципліни.
2. Методологічні засади сучасної кодикології.
3. Кодикологія текстових джерел.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Медведик Ю.* Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець XVI-XVII ст.) / Ю. Медведик // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. – Київ, 2002. - С. 225-234.

Тема 3. Текстологія та текстологічне опрацювання документів

1. Основні засади сучасної музичної текстології
4. Методологія та методи текстології.
5. Практичне застосування текстологічних методик.

Література:

1. *Вайдман П.* Вопросы текстологии в музыковедении / П. Вайдман // Методологические вопросы музыковедения. – Москва, 1987.
2. *Медведик Ю.* Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) / Ю. Медведик // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – Вип. XXVI. – Київ, 2011. – С. 337–344.

Тема 4. Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії. Філігранологія.

1. Історично-інформоване музикознавства: основні засади, перспективи розвитку.
2. Стан розвитку музичної науки про історію та специфіку музичних інструментів (органологія).
3. Імагологія – наука про візуальні зображення.
4. Філігранологічні дослідження – важлива складова атрибуції документальних джерел.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Мацюк О.* Філіграні архівних документів України XVIII - XX ст. / Орест Мацюк. – Київ: Наукова думка, 1993.

3. *Івченко Л. В.* Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя / Л. Івченко. – Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004.

Тема 5. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури

1. Мемуаристика – важлива складова музично-історичних досліджень.
2. Розвиток досліджень української мемуаристики упродовж XX ст.
3. Мемуарні публікації відомих діячів української музичної культури (композиторів, виконавців, дослідників)

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.

Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання.

1. Архівні музичні колекції бібліотек України.
2. Архівні музичні колекції бібліотек України
3. Архівні колекції музеїв України.
4. Специфіка опрацювання приватних нотно-музичних та епістолярних колекцій.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.

2. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні / Н. Каліберда. – Київ, 1994. – С.66-69.

3. Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І. Вернадського Національної Бібліотеки АН України / В. Шульгіна, О. Яковлев // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. - С.132-135.

Тема 7. Музикалії у масмедіях

1. Перші музичні часописи в Європі та Україні.
2. Музична періодика в Україні поч XX – поч XXI ст: етапи розвитку. Принципи каталогізації.
3. Електронні засоби поширення музикознавчої та музично-культурологічної інформації
4. Нотні видання, каталогізація, бібліографічна база.

Література:

1. . Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук / О. Вакульчик. – Київ, 2006. – 20 с.

2. Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства /М. Ржевська // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. – Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. – К., 1999. – С. 104-110.

3. Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень // Бібліотека у розвитку історичної науки / М. Романюк. – Київ: Наукова думка, 1990. - С.132-135.

Тема 8. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні.

1. Характеристика діяльності Київської музично-джерелознавчої школи.
2. Характеристика діяльності Львівської музично-джерелознавчої школи.
3. Сучасні тенденції української та європейської музично-джерелознавчої науки.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Павленко С.* До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С. Павленко // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. – Київ, 2001. – Вип. 54.
3. *Шульгіна В., Яковлев О.* Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І .Вернадського Національної Бібліотеки АН України / // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. - С.132-135.

ПИТАННЯ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Тема 1. Археографія як допоміжна історична дисципліна

1. Які основні засади джерелознавчої науки ?
2. Що передбачає первинний опис археографічного документа? Література.

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002. – 488 с.
2. *Войцехівська І.* Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми / І. Войцехівська // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. – Вип.. 3. Джерелознавчі дисципліни. – Київ, 2001. – С. 255-270.

Тема 2. Кодикологія та палеографія

1. Яке призначення кодикології у наукових дослідженнях? Кодикології – наукової допоміжної історичної дисципліни.
2. Які методологічні засади сучасної кодикології.
3. Кодикологія текстових джерел.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. *Медведик Ю.* Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець XVI-XVII ст.) / Ю. Медведик // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. – Київ, 2002. - С. 225-234.

Тема 3. Текстологія та текстологічне опрацювання документів

1. У чому суть основних засад сучасної музичної текстології
2. Охарактеризуйте основні Методологічні засади текстологічних досліджень.
5. Яке практичне застосування текстологічних методик?

Література:

1. *Вайдман П.* Вопросы текстологии в музыковедении / П. Вайдман // Методологические вопросы музыковедения. – Москва, 1987.
2. *Медведик Ю.* Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) / Ю .Медведик // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – Вип. XXVI. – Київ, 2011. – С. 337–344.

Тема 4. Органологія. Імагологія: зображальні джерела-музикалії. Філігранологія.

1. У чому суть появи нового напрямку досліджень «Історично-інформоване музикознавство»?
2. Охарактеризуйте сучасні органологічні дослідження.
3. Що таке імагологія?
4. Яке значення філігранології як науки?

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.
2. Мацюк О. Філіграні архівних документів України XVIII - XX ст. / Орест Мацюк. – Київ: Наукова думка, 1993.

Тема 5. Мемуаристика та епістолярна спадщина діячів музичної культури

1. Які завдання мемуаристики як науки?
2. Дайте оцінку розвитку досліджень української мемуаристики впродовж XX ст.
3. Назвіть відомі мемуаристичні публікації відомих діячів української музичної культури (композиторів, виконавців, дослідників)

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.

Тема 6. Архівні музикалії. Особливості їх зберігання, пошуку та опрацювання.

1. Які вам відомі архівні музичні колекції бібліотек України.
2. Які вам відомі музичні колекції архіві України
3. У яких музеях України зібрано найбільші колекції музикалій?

Література:

1. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні / Н. Каліберда. – Київ, 1994. – С.66-69.
2. Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І. Вернадського Національної Бібліотеки АН України / В. Шульгіна, О. Яковлев // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. - С.132-135.

Тема 7. Музикалії у масмедіях.

1. Назвіть та охарактеризуйте перші музичні часописи в Європі та Україні.
2. Охарактеризуйте основні етапи розвитку музичної періодики в Україні.
3. Які вам відомі електронні ресурси музикалій?

Література:

1. . Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук / О. Вакульчик. – Київ, 2006. – 20 с.
2. Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства /М. Ржевська // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. – Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. – К., 1999. – С. 104-110.

3. Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень // Бібліотека у розвитку історичної науки / М. Романюк. – Київ: Наукова думка, 1990. - С.132-135.

Тема 8. Розвиток сучасного музичного джерелознавства в Україні.

1. Характеристика діяльності Київської музично-джерелознавчої школи.
2. Характеристика діяльності Львівської музично-джерелознавчої школи.
3. Які сучасні тенденції української та європейської музично-джерелознавчої науки.

Література:

1. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ / Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. - К.: Либідь, 2002.- 488с.

2. *Павленко С.* До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / С. Павленко // Вісник київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. – Київ, 2001. – Вип. 54.

ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Музичне джерелознавство – спеціальна історична допоміжна дисципліна.
2. Методологічні засади джерелознавчої науки.
3. Археографічний опис документів.
4. Що таке музична кодикологія?
5. Кодикологія тексту.
6. Текстологія – одна з найважливіших музично-джерелознавчих дисциплін.
7. Основні засади сучасної музичної текстології
8. Методологія та методи текстології сьогодні.
9. Текстологія музичного тексту.
10. Текстологія та компаративістика
11. Сучасні напрямки історично-інформованого музикознавства.
12. Стан розвитку музичної науки про історію та специфіку музичних інструментів (органологія).
13. Імагологія – наука про візуальні зображення.
14. Філігранологічні дослідження – важлива складова атрибуції документальних джерел.
15. Мемуаристика – важлива складова музично-історичних досліджень.
16. Архівні музичні колекції бібліотек України.
17. Архівні музичні колекції бібліотек України
18. Архівні колекції музеїв України.
19. Специфіка опрацювання приватних нотномузичних та епістолярних колекцій.
20. Перші музичні часописи в Європі та Україні.
21. Музична періодика в Україні поч XX – поч XXI ст: етапи розвитку. Принципи каталогізації.
23. Електронні засоби поширення музикознавчої та музично-культурологічної інформації
24. Нотні видання, каталогізація, бібліографічна база.
25. Київська та львівська музикознавчі школи: здобутки та перспективи розвитку.
26. Українська музично-джерелознавча наука в контексті загальноєвропейських музично-джерелознавчих тенденцій розвитку.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Архівознавство: підручник. Авт.: Я.С. Калакура, Г.В. Боряк, Л.А. Дубровіна, К.І. Климова, В.П. Ляхоцький та ін. К., 1998. 316 с.
2. Вакульчик О. Українські нотні видання 1923-1934 років: книгознавчий і бібліографічний аспекти: автореф. здобуття наук. ст. канд. історичних наук. Київ, 2006. 20 с.
3. Вайдман П. Вопросы текстологии в музыковедении // Методологические вопросы музыковедения. Москва, 1987.
4. Корній Л. Деякі теоретичні питання музично-історичного джерелознавства // Українське музикознавство. Науково-методичний збірник. 2006. Вип. 35. С. 5 – 14.
5. Історичне джерелознавство. Підручник для студентів істор. спец. ВНЗ/ Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов та ін. К.: Либідь, 2002. 488с.
6. Лукашевич О., Манжула К. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навчальний посібник. – Кіровоград, 1998.
7. Мацюк О. Філіграні архівних документів України XVIII - XX ст. Київ: Наукова думка, 1993.
8. Медведик Ю. Археографічні та кодиколого-палеографічні проблеми дослідження духовнокантових рукописних пам'яток // Теорія і практика педагогічного процесу. Збірник наукових праць. Харків, 2000. С. 196-205.
9. Медведик Ю. Теоретико-практичні питання археографії та текстології в контексті навчальних дисциплін музично-джерелознавчого циклу (за матеріалами рукописів XVI–XIX ст.) // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Вип. XXVI. Київ, 2011. С. 337–344.
10. Павленко С. До питання про періодизацію історіографії українського джерелознавства / // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Історія. 2001. Вип. 54.
11. Ржевська М. Українська періодика 1917-1920 років як об'єкт музичного джерелознавства // Повернення культурного надбання України: проблеми, завдання, перспективи. Вип. 13: Матеріали музичної спадщини. К., 1999. С. 104-110.
12. Романюк М. Українська періодика як джерелознавча база історичних досліджень // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ: Наукова думка, 1990. С.132-135.
13. Рукописна та книжкова спадщина України / Археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів. Київ, 1994. Вип. 3.
14. Шульгіна В., Яковлев О. Питання становлення та розвитку музичного відділу ЦНБ ім. В. І. Вернадського Національної Бібліотеки АН України // Бібліотека у розвитку історичної науки. Київ, 1990. С.132-135.
15. Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої 16-18 століть. Каталог і кодиколого-палеографічне дослідження. Львів, 1996.

Допоміжна:

16. Антонович В. Б. Курс лекцій з джерелознавства 1880 – 1881 (Історія України в університетських лекціях. – Вип. 1): упор. О. Василюк / Володимир Боніфатійович Антонович // Історія України в університетських лекціях. Київ, 1995 (Серія: Пам'ятки історичної думки). 107 с. [2].
17. Войцехівська І. Структура історичного джерелознавства: традиції та сучасні проблеми // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: міжвідомчий збірник наукових праць. Вип. 3. Джерелознавчі дисципліни. Київ, 2001. С. 255-270.
18. Дутчак В. Бандурне виконавство українського зарубіжжя XX – початку XXI століття. – Івано-Франківськ, 2013. 488 с.
19. Івченко Л. В. Реконструкція нотної колекції графа О. К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя. Вип. 1. Київ: НАН України, НБУВ, 2004.
20. Зінків І. Бандура як історичний феномен. К., 2013. 448 с.

21. Каліберда Н. Інформаційна база як об'єкт бібліотечного джерелознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні. Київ, 1994. С.66-69.
22. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. Монографія [текст]. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.
23. Кузьмінський І. Ю. Князівські музичні капели та музичні професійні об'єднання у містах Острозької ординації у ранньомодерний час // Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство. 2017. С. 10-24.
24. Кузьмінський І. Ю. Музична культура Перемишльської та Сяноцької земель у ХVІ — першій половині ХVІІ століть // Український історичний збірник. 2018. Вип. 20. С. 42-52.
25. Кузьмінський І. Ю. Кузьмінський І. Ю., Капраль М. М. Спів у Львівській Богоявленській церкві (від витоків до кінця ХVІІІ століття) // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2018. Вип. 121. С. 101–108.
26. Кузьмінський І. Ю. До питання партитурної нотації партесного багатоголосся та виконавської практики // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського: науковий журнал. №3 (8). 2010. С. 121 – 128.
27. Медведик Ю. Джерелознавчі, текстологічні та стильові аспекти дослідження українських духовних пісень ХVІІ–ХVІІІ століть // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. Збірник наукових праць. Вип. 9. 2009. С. 139 - 142.
28. Медведик Ю. Генеза та специфіка кодифікування українських духовних кантів на ранній стадії рукописної практики жанру (кінець ХVІ-ХVІІ ст.) // Науковий вісник Національної музичної академії України. Культурологічні проблеми української музики. 2002. С. 225-234.
29. Хай М. «Музичні інструменти українського народу» Гната Хоткевича. На шляху до сучасних систематикологічних дискурсів // Народна творчість та етнографія. 2013. С. 58 – 66.
30. Хай М. Музично-інструментальна культура українців (фольклорна традиція). К., 2011.
31. Хоткевич Г. Музичні інструменти українського народу (друга редакція). Харків, 2011.

9. Інформаційні ресурси:

32. Електронний архів українського фольклору. Режим доступу: <http://folklore-archive.org.ua/about>
33. Історичне джерелознавство: підручник // режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/28263-termnologhniy-slovnik.html> -
34. Культура України електронний каталог // <http://elib.nplu.org/>
35. Сердюк О., Уманець О., Слюсаренко Т. Українська музична культура: від джерел до сьогодення: Монографія навчальна. – Харків: «Основа», 2002 // режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2009/SERDYK_2002.htm#A_1_4